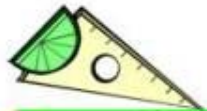

Географиялық қабық зандылықтары

Географиялық қабық туралы жалпы түсінік

- XIX ғасырдың соңы мен XX ғасырдың басында осы географиялық қабық туралы ілім негізі қаланды.
- Географиялық қабық ілімінің қалыптасуына А. Гумбольдт, В.В. Докучаев және В. И. Вернадский еңбектері зор.
- Географиялық қабық ғаламшарда ең үлкен табиғат кешені болып табылады.

• Географиялық қабық дегеніміз – Жер шарының біртұтас қабығы.

- Оның құрамдас бөліктері:
- атмосфераның төменгі қабаттары,
- литосфераның жоғарғы қабаттары,
- гидросфера ,
- биосфера олардың арасында зат пен энергия алмасуы жүреді.
- Заттар: қатты, сұйық, газ тәрізді.
- Энергияны күнінен алады.

Географиялық қабықтың зандылығы

- Географиялық қабықты құрайтын құрамбөліктері: жер бедері, ауа, су, топырақ, тіршілік дүниесі.
- Құрамбөліктерін мынандай қатарға қоюға болады: геологиялық жыныстар --- жер бедері ---- климаттық жағдайлар ---- су ---- топырақ ----- өсімдіктер әлемі ----- жануарлар дүниесі.

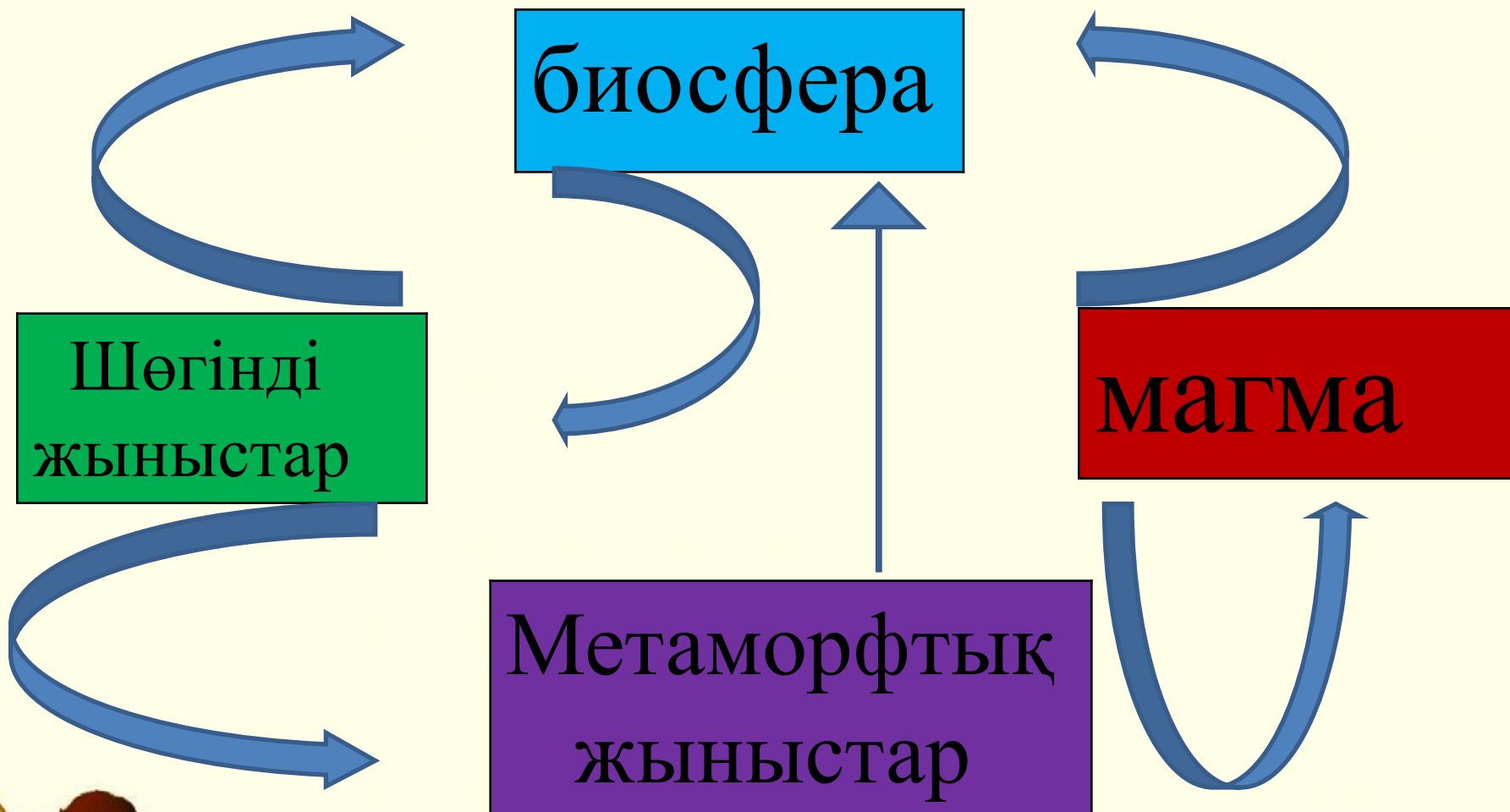

Зат және энергия айналымы

- Географиялық қабықтың маңызды бір заңдылығы – **зат және энергия айналымы.**
- Түрлері:
- Атмосферадағы ауа айналымы,
- Су айналымы,
- Жер қыртысындағы зат пен энергия айналымы т.б.

Географиялық қабықтағы зат айналымы

Географиялық қабықтағы ырғақтылық

- **Ырғақтылық** деп – уақыт аралығы бойынша бір бағытта қайталанып отыратын құбылыстардың жиынтығын атайды.

ЫРҒАҚТЫЛЫҚ

МЕЗГІЛДІК

ЦИКЛДІК

- **Мезгілдік ырғақтылық** – белгілі бір уақыт аралығында (тәулік, жыл мезгілі) тұрақты табиғи құбыластарды қамтиды.
- Оларға: кү мен түннің алмасуы, мұхит суларының толысуы мен қайтуы, желдің өзгеруі, жыл мезгілінің ауысуы.

-
- **Циклдік ырғақтылық** – қайталану мерзімі өзгеріп тұратын құбылыстарды айтады.
  - **Оларға:** жер сілкіну, жанартаулар, су тасқыны, қуаңшылық т.б.

